

SAMI, Musikerförbundet och Symf om utköpt musik

Att musiker och artister överlåter sina exklusiva rättigheter till andra aktörer, som musikbolag, är inget nytt utan utgör branschpraxis. Det som däremot är nytt ur musikernas och artisternas perspektiv är den kraftigt ökade användningen av så kallad total buyout (fullständiga utköp). Vi tar avstånd från alla former av utköp av rättigheter och anser att alla musikskapare ska ges möjlighet att förbehålla sig sina rättigheter. Musiker och artister är, precis på samma sätt som låtskrivarna och kompositörerna, i behov av löpande ersättningar för att kunna bygga långsiktigt hållbara karriärer. Det i sin tur är nödvändigt för att det svenska musiklivets ekosystem ska fungera.

Det finns helt avgörande skillnader mellan dagens branschpraxis och affärsmodellen med total buyouts. Vid en total buyout överlåter musikerna och artisterna inte enbart sina exklusiva rättigheter, utan de överlåter också sin rätt till ersättning till exempel när musik spelas offentligt och affärsmodellen medför att de tvingas lämna sin medlemsorganisation. Hela affärsidén bakom total buyout är att bryta mot de befintliga ersättnings- och rättighetsstrukturerna för att gynna egna affärsintressen. För att det svenska musiklivets ekosystem ska fungera och vara livskraftigt krävs att de pengar som musik genererar också flödar tillbaka in i systemet. I över 60 år har musikernas egen organisation SAMI samlat in och betalat ut ersättningar direkt till artister och musiker. Det går inte att skära av sådana viktiga intäktströmmar utan att det får förödande konsekvenser för svenskt musikliv. För om musiker och artister inte får tillräckliga ersättningar som gör att de kan försörja sig och stanna kvar inom yrket, vem är det då som ska framföra musiken? Musiker och artister måste ges rimliga möjligheter att kunna leva på sitt arbete och sina prestationer.

Affärsmodellen med total buyout innebär att upphovsrättens grundläggande syfte förfelas och att dess konstruktion sätts ur spel. Syftet med upphovsrätten är att stimulera konstnärligt och litterärt skapande genom att ge den som skapat något rätten att kunna bestämma över och tillgodogöra sig resultatet av sitt skapande. Musikskaparna tillerkänns inte rättigheter, som sträcker sig över lång tid, för att andra aktörer omgående ska överta samtliga rättigheter och ensamt tillgodogöra sig det fulla ekonomiska värdet av verket eller prestationen. Om musikskaparnas rättigheter inte respekteras utan omgående köps ut undermineras den funktion och balans som lagstiftningen syftar till att upprätthålla. Alla rättigheter ska inte – på det systematiserade sätt som sker i dag – kunna köpas ut för all framtid för alla territorier i hela världen genom hela universum och för alla medium existerande och till dags datum inte ännu framtagna. Vi menar att upplåtelse, av samma skäl som ovan, som huvudregel ska begränsas till de rättigheter och den tid som behövs för den tänkta exploateringen och att utövarnas ersättningsrätt alltid måste respekteras. För enskilda musiker och artister innebär total buyout dessutom att deras karriärer får en väldigt kortsiktig horisont. För att skapa en hållbar musikkariär krävs långsiktiga intäktskällor som gör att man kan fortsätta skapa musik under perioder när uppdragen är färre. Ett annat allvarligt problem med total buyout är att bolag marknadsför sig själva i stället för att respektera musikernas och artisternas rätt att bli namngivna.

Vi är starkt kritiska till affärsmodellen med total buyout eftersom den bygger på utnyttjande av musikers och artisters svaga ställning i branschen och i förlängningen deras rättigheter och legitima intäkter. Vi uppmanar alla offentliga aktörer och privata bolag att avstå från att delta i undergrävandet av musikers och artisters rättigheter genom att samarbeta med bolag som använder sig av total buyout.

Vi uppmanar slutligen regeringen att vidta nödvändiga åtgärder. Det är stora värden som står på spel. Att musikbranschen följer med i den digitala utvecklingen och möjliggör för innovation och nya affärsmodeller är nödvändigt. Men även lagstiftningen måste moderniseras för nya

förutsättningar. Strävan efter förändring får inte medföra långsiktiga och allvarliga skador på svenskt musikliv. Användningen av total buyout utgör ett direkt hot mot det som brukar kallas det svenska musikundret.

Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (SAMI) Svenska Musikerförbundet
Sveriges Yrkesmusikerförbund